

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจที่มีมาตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 ถึง ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2504-2539) จากการประเมินผลการพัฒนาของสำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2544) สรุปได้ว่าประเทศไทยประสบความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจที่ขยายตัวอย่างรวดเร็ว เฉลี่ยประมาณร้อยละ 7 ต่อปี ส่งผลให้รายได้เฉลี่ยต่อคน ในราคาประจำปีเพิ่มขึ้นจาก 21,000 บาท ในปี พ.ศ. 2504 เป็น 77,000 บาท ในปี 2539 ทำให้ประเทศไทยพ้นจากการถูกจัดเป็นประเทศยากจนเข้าสู่ประเทศกำลังพัฒนา ในเวลาเดียวกัน สัดส่วนคนจนลดลงอย่างมากจากร้อยละ 57 เหลือ ร้อยละ 11.4 ของประชากรทั่วประเทศ คนไทยส่วนใหญ่ได้รับบริการขั้นพื้นฐานและบริการทางสังคมมากขึ้น

การเจริญเติบโตดังกล่าวยังอยู่บนพื้นฐานของความไม่สมดุลในการพัฒนา กล่าวคือ ความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้และผลประโยชน์จากการพัฒนาระหว่างชนบทกับเมืองและกลุ่มคนในสังคม ก็คือ กลุ่มคนที่มีรายได้สูงสุด 20% ของประเทศ มีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่กลุ่มคนที่มีรายได้ต่ำสุด 20% มีรายได้รวมเพียง 3.5% ของประเทศเท่านั้น (ประเวศ, 2532) นอกจากนี้ยังมีปัญหาสังคมอื่น ๆ ตามมามากมาย อาทิเช่น ปัญหายาเสพติด ความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินและ ปัญหาอาชญากรรม ขณะเดียวกันทรัพยากรธรรมชาติถูกนำมาใช้เป็นฐานในการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างสิ้นเปลือง กว่า 30 ปีที่ผ่านมาพื้นที่ป่าลดลงเฉลี่ยปีละ 2.4 ล้านไร่ เหลือเพียงร้อยละ 25.3 ของพื้นที่ของประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2546) จะเห็นได้ว่าการพัฒนาที่ผ่านมา แม้เศรษฐกิจจะมีการขยายตัวในระดับที่ดีแต่ทำให้สังคมมีปัญหา อีกทั้งการพัฒนายังมีแนวโน้มที่ไม่ยั่งยืนอีกด้วย ซึ่งปัญหาเหล่านี้ได้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของคนไทย และสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงความล้มเหลวของการพัฒนาที่ผ่านมาก็คือ วิกฤตเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540

ผลกระทบในส่วนของคุณภาพชีวิตที่เกิดขึ้นนี้ นับเป็นประเด็นหนึ่งที่มีความสำคัญ เนื่องจากเป็นผลกระทบที่มีความเกี่ยวข้องกับสัมพันธกับคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน ส่วนใหญ่ของประเทศ ประเทศใดที่ประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี มีคุณภาพชีวิตที่ดี หมายถึง การมีศักยภาพในการครองตน ครองชีพที่ดี สามารถพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า ทัดเทียมกับ

อารยประเทศได้ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 มุ่งเน้นการแก้ปัญหาความยากจนและยกระดับคุณภาพชีวิตของคนส่วนใหญ่ในประเทศให้เกิด “การพัฒนาที่ยั่งยืนและความอยู่ดีมีสุขของคนไทย” โดยยึดหลัก “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ในการแก้ปัญหาความยากจนและเพิ่มศักยภาพและโอกาสให้คนไทยในการพึ่งตนเอง ให้ได้รับการศึกษาและบริการทางสังคมอย่างเป็นธรรม สร้างอาชีพเพิ่มรายได้ ให้โครงสร้างประชากรมีความสมดุล คนไทยมีสุขภาพดี มีคุณภาพ รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง มีคุณธรรม มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อส่วนรวม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2549)

“เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า 25 ปี ตั้งแต่ก่อนวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจ และเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไข เพื่อให้รอดพ้นและสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นเสมือนระบบป้องกันความต้องการของมนุษย์ให้มีขีดจำกัดหรือภูมิคุ้มกันให้มีความพอดีในการใช้ชีวิต เศรษฐกิจพอเพียงไม่ใช่การอยู่แบบอดมื้อกินมื้อ แต่เป็นการที่เรามีแค่ไหนเราก็ใช้แค่นั้น โดยที่ไม่เพียงพยายามสนองความต้องการของตัวเอง โดยการทำร้ายผู้อื่นเพื่อสนองความต้องการของตนเอง เศรษฐกิจพอเพียงเป็นการดำเนินชีวิตอย่างมีความรอบรู้ที่เหมาะสม มีความอดทน ความเพียรพยายาม มีสติปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้เกิดความสมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ นิยมของสังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี (สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ, 2547)

กองทัพบกเองได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการเผยแพร่และส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ในการพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งในด้านการศึกษารับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งอยู่ในรูปแบบที่เป็นโครงการต่าง ๆ เพื่อให้กำลังพลของกองทัพบก มีความรู้ความเข้าใจได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน เมื่อกำลังพลมีความรู้ความเข้าใจแล้วจึงจะนำไปสู่การปฏิบัติและสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง เกิดความไม่ประมาท คำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันในตัวเองที่ดี ตลอดจนใช้ความรู้ ความรอบคอบและคุณธรรมประกอบกรวางแผน การตัดสินใจ ซึ่งแนวทางการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นประโยชน์ต่อการนำไปประยุกต์ใช้กับการดำรงชีวิตเพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น (กรมกำลังพลทหารบก, 2545)

กรมทหารขนส่งรักษาพระองค์ เป็นหน่วยงานหนึ่งของกองทัพบก มีหน้าที่รับผิดชอบ ควบคุมการเคลื่อนย้ายและสนับสนุนหน่วยที่มีความต้องการขนส่งยานพาหนะให้หน่วยราชการใน กองทัพบกและส่วนราชการอื่นที่ได้รับมอบหมาย ในการปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ ซึ่งนอกจากจะมี ภารกิจในการป้องกันประเทศ รักษาเอกราช ความมั่นคงและการพัฒนาประเทศแล้ว ยังมี ภารกิจที่สำคัญอีก คือ การปฏิบัติภารกิจของทหารรักษาพระองค์ด้วยการถวายความปลอดภัย และถวายพระเกียรติแด่ องค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ อย่างใกล้ชิด ข้าราชการนายทหารชั้นประทวนซึ่งมียศตั้งแต่ สิบตรีจนถึงจ่าสิบเอก (พิเศษ) นั้นถือว่า มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นกำลังพลหลักในการขับเคลื่อนการทำงานให้สำเร็จลุล่วง ซึ่งในปัจจุบันมีข้าราชการนายทหารชั้นประทวนจำนวน 418 นาย จากกำลังพลทั้งสิ้น 829 นาย คิดเป็นร้อยละ 50.42

การที่ข้าราชการนายทหารชั้นประทวนซึ่งเป็นทหารชั้นผู้น้อยได้รับคุณภาพชีวิตที่ดี เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าการได้รับปัจจัยสี่ ได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัยและยารักษาโรค เป็นปัจจัยจำเป็นขั้นพื้นฐานในการดำรงชีวิตของมนุษย์ การดำเนินการให้กำลังพลและครอบครัว มีการกินดีอยู่ดีนั้น อุปสรรคที่สำคัญตั้งแต่แรกเริ่มเข้ารับราชการก็คือ เงินเดือนรายได้ไม่เพียงพอ ต่อการใช้จ่าย และไม่รู้จักรักษาการบริหารการเงิน จึงเป็นต้นเหตุของการเป็นหนี้สิน ซึ่งจะทวีขึ้นเรื่อย ๆ เมื่อเริ่มมีครอบครัวและมีลูกให้ต้องรับผิดชอบและต้องดูแลให้เจริญเติบโตอย่างมีอนาคตที่ดีใน สภาวะที่ตนเองยังไม่สามารถแก้ไขปัญหารายได้ที่มีไม่พอ จึงเป็นปัญหากระทบไปถึงประสิทธิภาพ ในการทำงานหน้าที่ราชการ บางคนถึงกับต้องหันไปพึ่งสุราเพื่อดับทุกข์ หรือหันเข้าสู่ธุรกิจ ผิดกฎหมาย การดำเนินการให้เขาเหล่านั้นมีการกินอยู่ที่ดีเริ่มจากการเป็นชุมชนในรูปแบบ ของการเป็นชุมชนเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยการจัดระบบการปกครองบ้านพัก มอบความรับผิดชอบ ให้ทุกคนช่วยกันทำความสะอาด จัดสถานที่นันทนาการได้ประกอบกิจกรรมร่วมกันและให้มี สถานบริการที่จำเป็นในรูปแบบร้านค้าสหกรณ์ ในชุมชนทหารในกรมทหารขนส่งรักษาพระองค์มี การจัดระเบียบภายในชุมชนให้เป็นปลอดภัยพอเพียง การครองชีพของกำลังพลให้ยึดถือตามแนวทาง เศรษฐกิจพอเพียง และส่งเสริมให้ทุกครัวเรือนปรับปรุงพื้นที่หลังบ้านพักหรือที่กร้างว่างเปล่า ทำการเพาะปลูกผักหรือผลิตผลทางการเกษตรเพื่อการบริโภคภายในครอบครัว อันเป็นการลดรายจ่าย พร้อมกับเพิ่มรายได้ไปในตัว

ดังนั้นการที่กรมทหารขนส่งรักษาพระองค์ได้น้อมนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของ ข้าราชการนายทหารชั้นประทวน และระดับสภาวะเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งมี ความรู้ ทักษะคติ

และการปฏิบัติตามเศรษฐกิจพอเพียง และความสัมพันธ์ระหว่างสภาวะเศรษฐกิจพอเพียงและคุณภาพชีวิต อันจะนำไปสู่การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสุข อีกทั้งการทำงานที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นเพื่อให้หน่วยงานได้รับการพัฒนาไปจนถึงระดับชาติอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับสภาวะเศรษฐกิจพอเพียงของนายทหารชั้นประทวนกรมทหารขนส่งรักษาพระองค์
2. เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของนายทหารชั้นประทวนกรมทหารขนส่งรักษาพระองค์
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับสภาวะเศรษฐกิจพอเพียงกับระดับคุณภาพชีวิตของนายทหารชั้นประทวนกรมทหารขนส่งรักษาพระองค์

สมมติฐานของการวิจัย

ระดับสภาวะเศรษฐกิจพอเพียงมีความสัมพันธ์กับระดับคุณภาพชีวิตของนายทหารชั้นประทวนกรมทหารขนส่งรักษาพระองค์

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะศึกษาระดับคุณภาพชีวิต ระดับสภาวะเศรษฐกิจพอเพียง และความสัมพันธ์ระหว่างสภาวะเศรษฐกิจพอเพียงกับคุณภาพชีวิตของนายทหารชั้นประทวนกรมทหารขนส่งรักษาพระองค์

ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการทำวิจัย คือ นายทหารชั้นประทวนในกรมทหารขนส่งรักษาพระองค์ จำนวน 418 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทำวิจัยได้จากการคำนวณของขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปคำนวณจากประชากรที่เป็นนายทหารชั้นประทวน ผลจากการคำนวณจะได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 201 คน

ขอบเขตตัวแปร

ตัวแปรอิสระ คือ สภาวะเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ ความรู้ ทศนคติ การปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวแปรตาม คือ คุณภาพชีวิตของนายทหารชั้นประทวนกรมทหารขนส่งรักษาพระองค์ 6 ด้าน ได้แก่ ด้านสุขภาพกาย ด้านสุขภาพจิต ด้านปัจจัยสี่ ด้านการศึกษา ด้านครอบครัว ด้านรายได้

ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาในการศึกษาคั้งนี้ระหว่าง กุมภาพันธ์ - มิถุนายน 2553

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. นำรูปแบบการประเมินคุณภาพชีวิตภายใต้สภาวะเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้กับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
2. เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้เกิดความมั่นคงและยั่งยืนต่อไปในหน่วยงานกรมทหารขนส่งรักษาพระองค์
3. เพื่อนำปัญหาและอุปสรรคไปดำเนินงานวิจัยและเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาในครั้งต่อไป

นิยามศัพท์เฉพาะ

นิยามศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

1. สภาวะเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง บุคคลที่มีความรู้ต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งจะทำให้บุคคลเกิดทัศนคติต่อสิ่งนั้นและมีแนวโน้มที่จะกระทำหรือแสดงพฤติกรรมตามทัศนคติของตนเอง ดังนั้นหากบุคคลมีความรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ก็จะช่วยให้บุคคลมีทัศนคติที่ดี สามารถปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้

ความรู้ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการศึกษาข้อเท็จจริงตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวคิดของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสามารถประยุกต์ใช้ได้กับคนทุกคน ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงใช้ได้กับสถานะที่เศรษฐกิจตกต่ำได้เท่านั้น ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจะก่อให้เกิดการรวมกลุ่มกันของชุมชน ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวคิดที่ทำให้ท่านใช้จ่ายอย่างรอบคอบขึ้น ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงคือการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การซ่อมแซมเครื่องมือเครื่องใช้ในครอบครัวเพื่อความประหยัดถือเป็นการลดค่าใช้จ่ายตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ผู้ที่มีความขยัน อดทน ใฝ่หาความรู้มาพัฒนาการดำรงชีพ ถือเป็นการทำตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การพึ่งตนเอง ให้ตนเองสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้ถือเป็นการทำตามหลัก

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การใช้ชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ การไม่เบียดเบียนผู้อื่น และทำให้ผู้อื่นไม่เดือดร้อน

ทัศนคติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง สภาวะความพร้อมทางจิตของบุคคลที่จะแสดงพฤติกรรมออกมาตามความเข้าใจ ความรู้สึกและความคิดเห็นที่มีต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ หลักเศรษฐกิจพอเพียงทำให้ท่านสามารถปรับพฤติกรรมในความต้องการให้สอดคล้องกับฐานะของตนเอง ท่านมีความสนใจรายละเอียดของเศรษฐกิจพอเพียงเพิ่มมากยิ่งขึ้น ท่านคิดว่า การดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงคือการไม่ยุ่งเกี่ยวกับการพนัน ความร่วมมือร่วมใจกันจะทำให้เกิดความสามัคคีเป็นหนทางเศรษฐกิจพอเพียง แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงทำให้ท่านเห็นคุณค่าทรัพยากรมากยิ่งขึ้น แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมีความสอดคล้องและสัมพันธ์กับหลักคำสอนของศาสนาท่าน ท่านอาจหาที่ดินว่างเปล่าเพียงเล็กน้อย เพื่อทำการปลูกพืชผักเพื่อลดค่าใช้จ่ายในครอบครัว การช่วยเหลือซึ่งกันและกันจะเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาที่ท่านเพียงคนเดียวไม่สามารถทำได้ซึ่งถือเป็นแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ความประหยัดใช้จ่ายเท่าที่จำเป็น ไม่ฟุ่มเฟือยจะทำให้ท่านมีภูมิคุ้มกันทางการเงิน หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสอดคล้องกับหลักศาสนาของท่าน

การปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การกระทำหรืออาการที่แสดงออกของจิตใจทั้งภายในและภายนอก เป็นการกระทำเพื่อสนองความต้องการของบุคคลที่มีต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ เมื่อท่านเลือกซื้อสิ่งของหรือทรัพย์สินใด ๆ ท่านจะคำนึงถึงความจำเป็นและเหมาะสมกับรายได้ ท่านแบ่งรายได้ส่วนหนึ่งเพื่อเป็นเงินออมของท่าน ท่านปลูกพืชผักสวนครัวเพื่อบริโภคภายในครอบครัวในพื้นที่ที่หน่วยงานของท่านจัดไว้ให้ ในหน่วยงานของท่านมีการจัดตั้งสหกรณ์และบริการร้านค้าเพื่อเป็นการรวมกลุ่มกันของกำลังพล มีกิจกรรมบางอย่างที่ท่านหันกลับมาทำเองแทนการว่าจ้าง เช่น การซักกรีด ท่านสนใจข้อมูลข่าวสารเสมอ ๆ เพื่อให้ทันกับการดำรงชีวิตประจำวันที่เกี่ยวข้องกับตัวท่านเอง ท่านให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในหน่วยงานของท่านเพิ่มมากขึ้น ท่านให้ความช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานตามความสามารถของท่าน เมื่อมีปัญหา เช่น การให้ยืมเงิน ท่านออกกำลังกายสม่ำเสมอเพื่อสุขภาพแทนการใช้จ่ายค่ารักษาพยาบาลในการรักษาเมื่อเจ็บไข้ เมื่อท่านมีหนี้สินท่านเป็นคนหนึ่งที่ชำระตรงต่อเวลาเสมอและไม่คิดจะผิมนัดชำระ

2. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง แนวทางการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชน และรัฐ ให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยมีความพอเพียง คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ทั้งนี้จะต้อง

อาศัยความรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่ง ในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผน และการดำเนินการทุกขั้นตอน และต้องมีสำนึกในคุณธรรม คือ ความซื่อสัตย์ ความสุจริต ขยัน อดทน และแบ่งปัน เพื่อการพัฒนาที่สมดุล และยั่งยืน

3. คุณภาพชีวิต หมายถึง การที่บุคคลได้รับการตอบสนองต่อสิ่งที่จำเป็นพื้นฐานในชีวิต ตามสภาพความเป็นอยู่ของบุคคลที่มีความเหมาะสมตามความจำเป็นพื้นฐาน ซึ่งมีองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญและเหมาะสม ได้แก่ สุขภาพกาย สุขภาพจิต บัจฉยสี่ การศึกษา ครอบครัว รายได้ ซึ่งสามารถทำให้บุคคลดำรงอยู่ร่วมกันได้โดยไม่ก่อให้เกิดปัญหาทางสังคม

สุขภาพกาย หมายถึง การที่สมาชิกในครอบครัวได้ออกกำลังกายสม่ำเสมอ ได้รับประทานอาหารที่ปรุงสุก ไม่มีใครป่วยจนต้องนอนรักษาในโรงพยาบาล ไม่มีโรคประจำตัว และไม่มีใครติดสิ่งเสพติด

สุขภาพจิต หมายถึง การที่ตนเองรู้สึกว่ามีคุณค่าและมีประโยชน์ต่อสังคม เมื่อมีปัญหาจะใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา มีความกระตือรือร้นในชีวิต สมาชิกในครอบครัวสนิทสนมกัน และสมาชิกในครอบครัวไม่มีปัญหากับเพื่อนบ้าน

บัจฉยสี่ หมายถึง สมาชิกในครอบครัวรับประทานอาหารเช้า 3 มื้อต่อวัน ที่พักอาศัยเพียงพอต่อความต้องการ มีเสื้อผ้าและเครื่องแต่งกายเพียงพอสำหรับทุกคน เมื่อเจ็บป่วยเล็กน้อยสามารถซื้อยาและปรึกษาแพทย์ได้ และที่พักอาศัยสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย

การศึกษา หมายถึง การได้รับการศึกษาขั้นต่ำตามกฎหมายกำหนด ครอบครัวสามารถได้ศึกษาตามที่ตนเองต้องการ กู้เงินมาเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการศึกษาของสมาชิกในครอบครัว สมาชิกในครอบครัวสามารถอ่านและเขียนได้ และมีโอกาสเข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพต่าง ๆ จากหน่วยงานรัฐและเอกชน

ครอบครัว หมายถึง สมาชิกในครอบครัวมีความรักและความไว้วางใจซึ่งกันและกัน มีความเคารพในสิทธิเสรีภาพซึ่งกันและกัน สมาชิกในครอบครัวช่วยเหลือกันเมื่อเกิดปัญหา สมาชิกในครอบครัวทำกิจกรรมร่วมกัน และสมาชิกในครอบครัวมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

รายได้ หมายถึง สมาชิกในครอบครัวมีรายได้เพียงพอกับรายจ่ายภายในครอบครัว สมาชิกในครอบครัวมีหนี้สิน ปลูกฝังให้สมาชิกภายในครอบครัวให้รู้จักการประหยัด การหาอาชีพเสริมเป็นอีกหนทางหนึ่งที่จะทำให้ท่านและครอบครัวสามารถยกระดับฐานะทางการเงินได้ และครอบครัวมีการวางแผนการใช้จ่ายในแต่ละเดือน